

pita. Tako je se zgodilo enkrat v Gorici, da so vrgli od 400 gimnazijcev 144, in od 265 realcev 128, to je 48 odstotkov. Zgodilo se je tudi, da je od 71 gimnazijcev v I. razredu jih le 7 prišlo v zadnji razred, od 53 realcev le dva.

Umevno je torej, da so se zaradi tega italijanski kakor tudi slovenski poslanci v goriškem deželnem zboru pritoževali. Sicer je temu vladni zastopnik ugovarjal, pa so mu takoj dokazali resnico. To se mora spremeniti. Srednje šole na Primorskem se morajo tako uravnati, kakor to zahtevajo potrebe domačega slovenskega in italijanskega prebivalstva.

Predlog proračunskega odseka, da se v Pazinu v Istri ustanovi hrvaška srednja šola, je ravno tako upravičen, kakor odklonitev Bareutherjevega predloga, da se opusti, ter dr. Mengerjevega, da se dvojezična nižja gimnazija v Celju drugam prestavi. Pri tej priliki izrekam večini proračunskega odseka najtoplejšo zahvalo, da se je tako moško potegnila za pravice slovenskega naroda. Bareutherjev predlog nasprotuje edino pravi avstrijski državni misli, namreč pravičnosti, ki enako ravna z vsemi narodi.

O predlogu dr. Mengerja pa ni moči razpravljati, vsaj tako dolgo ne, dokler se mu ne posreči najti za novo učilišče v Celju mesta, nalašč pravim mesta, kajti srednja šola vendarle ne spada v kako vas ali trg, mesta pravim, v katerem se steka toliko prometnih cest kakor v Celju, in dokler se mu ne posreči doseči, da Slovenci, ko bomo zapustili Celje, lahko s seboj vzamemo okrajno glavarstvo, depozitni urad, davkarijo, notarijat, državno pravdnništvo, okrajno in okrožno sodišče.

Dokler se mu to ne posreči, ostanemo v Celju. Sicer pa zidamo tamkaj svoj »Narodni dom« in to z lastnim, v Celju pridobljenim in prihranjenim denarjem. Pri tem nam niti ni prišlo na misel, da bi šli v ta namen kronšnarit in beračit izven naše države, to prepuščamo našim nasprotnikom, večinoma odpadnikom, kateri sedaj za svoj »Studentenheim« po nemškem cesarstvu beračijo. Pri tej priliki bi rad povedal svoje mnenje o celjskem vprašanju. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Pridiga

premilostljivega gospoda knezoškofa **Mihaela** o priložnosti blagoslovitve vogeljnega kamena za novo farno cerkev v Čadramu na praznik obletnice cerkvenega posvečevanja dne 20. oktobra 1895.

(Dalje.)

V Gospodu pobožno zbrani kristijani!

Kader moli sv. cerkev, kakor smo molili mi duhovniki danes pri blagoslovitvi podzidja in vogeljnika za novo farno cerkev: *Veni creator Spiritus*. Pridi vstvarnik sveti Duh, tedaj nas hoče ona spominjati sv. Duha ne le kot vstvarnika vesoljnega sveta, kot delavca v vidnih stvareh, temveč kot posvečevalca naših duš. Zato ga prosi nadalje: »Pridi sv. Duh vstvarnik, pa obišči duše svojih, in napolni s svojo milostjo srca, katera si vstvaril.« Zares, sv. Duh je stavitelj duhovnega tempelja, je zidavec naše duše. On jo posveti pri svetem krstu, pa jo potrdi pri sv. birmi in jo povzdigne pri vseh drugih sv. zakramentih. Zato piše sv. apostol Pavel: »Ali ne veste, da so vaši udje tempelj svetega Duha, kateri je v vas, katerega imate od Boga, in da niste svoji? Zakaj kupljeni ste za drago ceno.

Častite in nosite Boga v svojem telesu.« (I. Kor. 6, 19, 20).

Sv. Bernard klaravalski je enkrat na god cerkvenega posvečevanja svojo pridigo začel tako le: »Kristijani, današnji god je tudi naš god, ker zadeva tudi nas; zakaj tudi mi smo duhovni tempelji božji.« Pač prav primerno je govoril medeni učitelj cerkveni. Zakaj po sv. krstu smo bili posvečeni v žive tempelje božje, v katerih prebiva Bog sv. Duh. In to posvečenje pri sv. krstu se vrši skoro tako slovesno, kakor se opravlja posvetitev hiše božje ali cerkve iz kamenja, opeke in lesa. Kar se na cerkvenem zidovju godi vidno, kakor se bote prepričali, če včakate posvetitev nove cerkve, kar Vam vsem prav iskreno želim, to se godi v duši duhovno ali nevidno. Cerkevno posvečenje se vrši s skropljenjem z blagoslovljeno vodo, z zaznamovanjem s sv. križem, z maziljenjem in razsvetljenjem. In vse to se ponavlja duhovno v naših dušah pri sv. krstu. Zato je povsem opravičeno Pavlovo vprašanje do Korinčanov: »Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da sv. Duh v vas prebiva? In tempelj, ki ste vi, ta je svet.« (I. Kor. 3, 16, 17). Sedaj umejemo tudi besede Kristusove: »Ako me kdo ljubi, bode moje besede izpolnjeval. In moj Oče ga bode ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala.« (Jan. 14, 23). Ker smo tempelj božji, zato govori božji Vzveličar: »Glej, Jaz stojim pri vratih in trkam. Ako kdo moj glas posluša in mi odpre vrata, vstopil bom k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj.« (Apok. 3, 20). Ker je krščen človek tempelj sv. Duha, kaj čuda potem, da je sv. mučenec Leonida svojega sinka, poznejšega učnega Origena, ko so ga prinesli od krsta, poljubil na prsih, rekoč: »Zakaj ne bi čislal te palače sv. Duha!« In ko so sv. devico Lucijo vjeli in hoteli odpeljati na nesramen kraj, da bi ji oskrunili deviško telo, klicala je glasno: »Jaz sem tempelj sv. Duha, ne oskrunajte tega svetišča!«

1. Sedaj pa prisposodobimo, kristijani predragi, vidni tempelj nevidnemu, prisposodobimo duhovni tempelj telesnemu tempelju. Vi bote sedaj zidali novo cerkev. Začeli bote s fundamentom ali temeljem, in bote postavili prav močen in trden zid, ki bode obkroževal ves notranji prostor in bode nosil vse poslopje. Moč in krepkost cerkve bo odvisna od moči in krepkosti podzidja. Čim močnejši bode temeljni zid, tem močnejše bode stala cerkev stoletja in stoletja. Moder mož, pravi sv. Pismo, zida svojo hišo na skalo. In če se ulije ploha, in pridejo vode, in pihajo vetrovi in se vprejo v hišo, ne pade ta, ker je postavljena na skalo. (Mat. 7, 24, 25). Zares, temelj za Vašo novo hišo božjo je, kolikor smo danes sami videli, prav močen in držen.

Toda kaj je pri duhovnem tempelju temelj in zid, ki nosi in vzdržuje vso duhovno stavbo? To je živa sveta vera. Vera v troedinega Boga in v nauke sv. katoliške cerkve je podlaga krščanskemu življenju. »Brez vere je nemogoče Bogu dopadati. Zakaj kdor hoče k Bogu pristopiti, mora verovati, da je, in da je tistim, ki ga iščejo, plačnik.« (Hebr. 11, 6). Količnega pomena je sv. vera za kristijana, opisuje sv. apostol Pavel v znamenitem ednajstem in deloma tudi v dvanajstem poglavju svojega duhovitega lista do Hebrejcev. Tu hvali in slavi živo vero svetih očakov, kakor Abelja, Henoha, Noeta, Abrahama, Izaka, Jakoba, Jožefa, potem Mozesa, Gedeona, Baraka, Davida, Samuela in drugih pravičnikov, »ki so v veri premagovali kraljestva, delali pravico, dobivali obljube, levom mašili žrela, ki so moč ognja topili, osti meča vhaljali, v boleznih ozdravljali, junaki v boju postajali. Drugi pa so bili mučeni, so izkušali zasramovanje in bičanje, vezi

in ječe. Bili so kamenjani, žagani, z mečem morjeni, hodili so v ovčjih in v kozjih kožah, v potrebi, v stiskah in težavah, svet jih ni bil vreden; tavalii so po puščavah in gorah in brlogih in podzemeljskih jamah. Vrzimo torej tudi mi raz sebe vsako breme in vsaki greh in bijmo stanovitno naloženo nam borbo. Pravični živi iz vere. (Hebr. 10, 38). Stojmo torej trdno in črstvo v veri! (I. Kor. 16, 13). Tako sv. Pavel. Sedaj menda umejete globoki pomen sv. vere. Sedaj menda sprevadite, zakaj sem pri blagoslovitvi in vložitvi vogeljnega kamena molil in prosil Boga, naj bi na tem svetem mestu cvetla prava vera.

Pa preljudi moji poslušalci, vera ne sme biti mrtva, ona mora biti živa, ona se mora kazati v dobrih delih. Živa mora biti, to pomenja, mi moramo živeti tako, kakor ona zapoveduje. »Kaj pomaga, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima. Vera ga vendar rešiti ne more... Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.« (Jak. 2, 14. 26). O kaj premore vse sv. vera, kader nas prešine in napolni! Božji Vzveličar je navadno rekel bolniku, katerega je ozdravil: »Vera tvoja ti je pomagala.« (Mat. 9, 22). In prvak evangelistov sv. Janez je opisal mogočnost sv. vere, ko je dejal: »Zmaga pa, ki premaga svet, to je naša vera.« (I. Jan. 5, 4). In preizvrstni tolmač božjih skrivnostij sv. apostel Pavel je označil posvečevalno moč sv. vere, ko je pisal Kološanom, češ, da nas dela Kristus svete, neomadežane in negrajivne pred seboj, če le ostanemo v veri v temeljeni. (Kol. 1, 22, 23). Sedaj bote imeli lepo priložnost, kazati svojo vero v dejanjih, ko bote pomagali zidati hram božji. Eden tako, drugi drugače. To zidanje bode nedvomno pripomoglo veliko, da se v fari vzbudi, da se pomnoži in vkrepi versko življenje. Saj se to povsodi dogaja, kjer zidajo cerkve. Zatorej pa se z veseljem in z družinimi močmi lotite vzvišenega dela. Če bodete skrbno pomagali staviti vidni tempelj, bodete tudi svoje nevidne tempelje, svoje duše, bogatili z dobrimi deli in jih bodete okrasili v vredna prebivališča Boga sv. Duha. (Dalje prih.)

Mili darovi za družbo vednega čiščenja:

Teharje 4 fl. 10 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 9 fl. 40 kr., Sv. Ana na Krembergu 15 fl., Sv. Florijan na Boču 3 fl., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 28 fl., Sv. Jurij pod Taborom 90 fl., č. g. Fr. Repolusk, kaplan v Lučah 2 fl. 40 kr., g. Srabotnik v Mariboru 1 fl.

Gospodarske stvari.

Kako naj se kokoši krmijo?

(Konec.)

Tudi v drugih letnih časih kokošim dobro dene, če imajo kak suh prostorček, kadar deži, ali kadar je megleno. Še nekoliko o klaji in o krmiljenju. Kakor pri človeku, tako je tudi pri perutnini red glavna stvar in zoper red se največ greši v vsakem oziru, tako tudi pri kurah. Ne smejo imeti vedno v truzici žita, ampak daje se jim le trikrat na dan.

Po zimi se jim daje živež pozneje, kakor po leti, ker so dalje časa pri miru in popoldne se morajo po zimi prej nakrmiti, ker gredo prej k počitku, kakor po leti. Zjutraj morala bi biti posebno po zimi klaja topla ali vsaj mlačna, a ne pregorka. Navadno se jim daje zjutraj kaj mehkega, zdrobljen krompir, žito z moko, mlekom ali vsaj z otrobovo vodo. Kar kokošim ostane,

mora se iz posode spraviti, ker se skisa in kuram nič več ne hasne.

Opoldne se jim da, kar ostane odpadkov v kuhinji ali pri mizi, posebno bi morala gospodinja skrbeti, da dobijo kokoši večkrat kaj mesenega v se, ker je taka klaja posebno ugodnega upliva za jajca.

Zvečer mora se jim pa mnogo več in tečne klaje ponuditi; kajti po dnevu si živali same tudi iščejo hrane, kar po noči ne morejo. Posebno koruza ali turšica se priporočuje za večerjo, da imajo kokoši čez noč kaj prebavljati. Tečna klaja jih seveda tudi bolj izdatno greje.

Jajca naj gospodinja le prav zgodaj postavi tako, da se koncem sušca piščeta že izležejo. Meseca vinotoka bodo že nesla in če so dobrega plemena, celo zimo in prihodnje leto brez velikega prenehljaja. Dobra kokoš nanese blizu 200 jajec. Če pa je že tri leta to svojo nalogo izvrševala, je v tem oziru dosti storila — prišel je njen čas in najbolj pametno je, če pride po tem svojem trudapolnem delovanju na mizo kot — pečenka.

Sejmovi. Dne 14. marcija v Poličanah (za svinje), v Slov. Gradcu in Celju (tudi za konje). Dne 16. marcija v Zdolah. Dne 17. marcija v Lembergu, Rečici, Trbovljah, Cmureku in Podčetrtku. Dne 18. marcija pri Sv. Trojici v Slov. gor., na Ptujski gori in v Imenem (za svinje). Dne 20. marcija v Ljubnem, na Cvenu, pri Sv. Barbari pri Konjicah, v Zibiki, Arvežu, Studencih pri Mariboru in pri Sv. Barbari v Halozah.

Dopisi.

Iz Zabukovja nad Sevnico. (Obč. volitve) so bile pri nas dne 26. in 27. februvarija. Prvi dan je volil tretji razred, drugi dan bi bila imela voliti drugi in prvi, a volil je samo drugi. V drugem in tretjem razredu so bili voljeni sledeči posestniki: Jan. Pompe, Miha Klenovšek, Franc Klenovšek, Jože Lipovšek, Marko Prtnjač, Miha Jazbec, Marko Špan, Martin Jvnik, Fr. Bevc, Luka Senica, Jan. Božič in Martin Horjak, sami zavedni katoliški možje. Volitev teh dveh razredov se je vršila povsem mirno in dostojno. Nazadnje, t. j. v četrtek popoldne imel bi bil voliti prvi razred, pa ravno, ko se je imela volitev pričeti, prihrumi v volilno sobo tukajšnji krčmar in kramar P.; in kmalu za njim njegov zvesti adjutant Pž., pri nas sploh imenovan »Tajčar«. Moža sta bila očitvidno razjarjena, da se volitev družega in tretjega razreda ni tako vršila, kakor bi bila ona rada ter da so ju volilci prezrli in na cedilo pustili. Možema je dišala čast odborništva, P. so se pa še posebno sline cedile po županskem stolu. Ker nista vedela, nad kom bi bila svojo jezo znosila, spravila sta se nad volilno komisijo, posebno pa nad občespoštovanega gospoda župnika, kot uda volilne komisije, katerega sta na nečuvn način žalila, z besedami, katerih ne gre v javnem listu ponavljati. Na to je nastal nepopisen hrup in nemir, vsacemu pametnemu možu se je gnusilo ravnanje teh dveh surovežev. Seveda v takih razmerah ni bilo mogoče nadaljevati volitve, zato je župan, kot predsednik volilne komisije, zaustavil daljno volitev ter odredil, da se odpošljejo vsi volilni akti c. kr. okr. glavarstvu v Brežice z navedenimi uzroki, zakaj se volitev ni mogla nadaljevati. Sicer bo pa o tej stvari tudi c. kr. okr. sodnija v Sevnici govorila, ki bo ta dva naučila manire, par njunih privržencev pa pameti.

Iz Središča. (Veselica), koje je priredilo v korist domači šoli središko učiteljstvo dne 9. svečana,